

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 8. september 2020

Sag BS-46510/2019-HJR
(1. afdeling)

A
(advokat Karsten Høj, beskikket)

mod

FAH (Foreningen af forsikringselskaber til overtagelse af lovpligtige ansvarsforsikringer for hunde)
(advokat Christina Neugebauer)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 22. marts 2018 (BS 23A-5263/2017) og af Østre Landsrets 21. afdeling den 24. maj 2019 (B-552-18).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Hanne Schmidt, Oliver Talevski og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

Appellanten, A, har nedlagt påstand om, at FAH skal anerkende, at As krav på differenceerstatning for tab af erhvervsevne ikke er forældet, og at sagen hjemvises til behandling ved byretten.

Indstævnte, FAH, har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for Højesteret fremlagt en række dokumenter om As helbredsmæssige forhold mv. Der er tillige fremlagt hendes anmodning af 25. april 2013 til Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse af sagen om men og tab af erhvervsevne.

Retsgrundlag

Arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 2 og 3, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Krav efter loven eller mod arbejdsgiveren på erstatning eller godtgørelse i anledning af en arbejdsskade, jf. § 5, forældes efter reglerne i forældelsesloven, jf. dog stk. 3-5.

Stk. 3. Fristen efter forældelseslovens § 3, stk. 1, er 5 år for krav som nævnt i stk. 2. Denne forældelsesfrist regnes først fra den dag, da fordringshaveren blev bekendt med fordringen og skyldneren, eller fra den dag, da fordringshaverens manglende kendskab kan tilregnes denne som groft uagtksomt.”

Forældelseslovens § 21, stk. 2, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Er en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, inden forældelsesfristens udløb indbragt for en administrativ myndighed, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Dette gælder, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige. Indbringes sagen inden for den i loven fastsatte frist eller i øvrigt inden for rimelig tid for en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, regnes fristen på 1 år fra meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse.”

I bemærkningerne til § 21, stk. 2, i forslaget til lov om forældelse af fordringer hedder det bl.a. (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 165, s. 5638):

”Endvidere er det en forudsætning, at både fordringshaveren og skyldneren har nær tilknytning til sagen, således at skyldneren må antages at kunne påregne, at myndighedens afgørelse eventuelt kan give anledning til, at fordringshaveren rejser et krav over for skyldneren. Det er derfor en betingelse for, at der sker foreløbig afbrydelse af forældelsen efter stk. 2 – i de tilfælde, hvor fordringshaveren eller skyldneren ikke er den administrative myndighed, der behandler sagen – at både fordringshaveren og skyldneren er part i sagen.”

Anbringender

A har anført navnlig, at forældelsesfristen for hendes differencekrav mod FAH er 5 år. Højesteret fastslog i UfR 2017.2583 H, at der gælder en 5-årig forældelsesfrist for differencekrav mod en arbejdsgiver i anledning af en arbejdsskade.

Samme 5-årige forældelsesfrist må gælde, når differencekravet rejses mod andre end arbejdsgiveren. Det var ikke hensigten med forældelsesloven af 2007 at forringe arbejdsskadedes retsstilling, og der kan derfor ikke sluttet modsætningsvis fra arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 3, jf. stk. 2.

Forældelsesfristen begyndte – som udgangspunkt – at løbe den 19. november 2009, da Ankestyrelsen traf den første endelige afgørelse og gav afslag på erstatning for erhvervsevnetab. Det følger af UfR 2017.2583 H.

På tidspunktet for Ankestyrelsens afgørelse den 19. november 2009 var hun hverken bekendt med eller burde have været bekendt med, at skaden ville medføre et varigt og erstatningsgivende erhvervsevnetab på minimum 15 %. Hun havde derfor ikke anledning til på daværende tidspunkt at rejse krav om differenceerstatning for erhvervsevnetab over for FAH.

Hun kunne tidligst på tidspunktet for sin anmodning om genoptagelse af sagen om erhvervsevnetab den 25. april 2013 påregne, at hun som følge af den anerkendte arbejdsskade kunne være påført et varigt tab af erhvervsevne. Forældelsesfristen har derfor været suspenderet indtil da på grund af utilregnelig uvidenhed, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2.

Det var i øvrigt ved vedtagelsen af forældelsesloven i 2007 hensigten, at der ved arbejdsskader bør gælde en særlig lempelig bedømmelse af, hvornår den skadelidte har den nødvendige anledning til at gøre krav på erstatning for erhvervsevnetab gældende, jf. også arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 3, hvorefter forældelsesfristen først løber fra det tidspunkt, hvor fordringshaverens manglende kendskab til sit krav kan tilregnes denne som groft uagtsomt. Dette tidspunkt forelå først i november 2014, da der blev truffet afgørelse om hendes ret til flexjob.

Som nyt anbringende for Højesteret har A anført, at der med Arbejdsskadestyrelsens midlertidige afgørelse af 27. december 2013 om et aktuelt erhvervsevnetab på 15 % indtrådte foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen for kravet mod FAH, jf. forældelseslovens § 21, stk. 2. Med denne midlertidige afgørelse og de efterfølgende midlertidige afgørelser var det ikke muligt for hende at kræve erstatning for erhvervsevnetab efter erstatningsansvarsloven, da det endnu ikke kunne afgøres, om hun havde et krav, eller hvilken størrelse et sådant krav kunne have. Det var først muligt, da Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 27. januar 2017 på ny traf endelig afgørelse i arbejdsskadesagen. Da der ved sagsanlæg den 24. juli 2017 er sket endelig afbrydelse af forældelsesfristen inden udløb af tillægsfristen på 1 år efter forældelseslovens § 21, stk. 2, er kravet om differenceerstatning for erhvervsevnetab ikke forældet.

FAH har anført navnlig, at forældelsesfristen for As differencekrav er 3 år. Arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 2, nævner udtrykkeligt "krav efter loven eller mod arbejdsgiveren", og det er, jf. stk. 3, alene sådanne krav, der er undergivet en 5-årig forældelsesfrist. Ordlyden er klar, og det er ikke muligt at fortolke imod ordlyden, heller ikke med afsæt i forarbejderne. Forarbejderne støtter i øvrigt ikke, at forældelsesfristen skulle være 5 år, når kravet ikke fremsættes over for en arbejdsgiver. Som forarbejderne viser, var baggrunden for den længere frist på 5 år netop relationen mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Højesteret har ikke med dommen i UfR 2017.2583 H fastslået, at § 36 også omfatter ansvarskrav mod tredjemand.

Som også anført af A begyndte forældelsesfristen – som udgangspunkt – at løbe den 19. november 2009, da Ankestyrelsen traf den første endelige afgørelse om erhvervsevnetab. Første gang arbejdsskadesagen er endeligt afgjort, indtræder retten til at gøre sit eventuelle krav på tab af erhvervsevne gældende efter erstatningsansvarsloven, og forældelsesfristen begynder dermed at løbe.

Sagens oplysninger om As helbredsmæssige forhold mv. vidner om, at hun i årene efter Ankestyrelsens første endelige afgørelse om erhvervsevnetab ikke kunne være i utilregnelig uvidenhed om sit krav, og i hvert fald senest i løbet af 2013 var det påregneligt for hende, at færdselsuheldet havde medført et betydeligt vedvarende funktionstab. Det fremgår entydigt af de kommunale og lægelige akter, og det understøttes af, at hun og hendes faglige organisation den 25. april 2013 anmodede om genoptagelse af sagen både vedrørende men og tab af erhvervsevne. A var således i mere end 3 år forud for sagens anlæg vidende om eller burde have været vidende om de faktiske omstændigheder, der danner grundlag for hendes krav.

Forældelseslovens § 21 finder ikke anvendelse. Første gang, arbejdsskadesagen er endeligt afgjort, indtræder retten til at gøre sit eventuelle krav på erstatning for tab af erhvervsevne gældende efter erstatningsansvarsloven, og forældelsesfristen begynder at løbe. A kunne frit indtale sine krav, og der var ingen opgørelsesmæssige forhold, der hindrede dette, jf. også arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og forløb

A var den 6. maj 2008 under sit arbejde som buschauffør involveret i et færdselsuheld, der antages at være forvoldt af en ukendt hund. Arbejdsulykken blev den 2. juli 2008 anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen, der ved afgørelse af 23. februar 2009 anerkendte ulykken som en arbejdsskade og fastsatte mengraden til 5 % og erhvervsevnetabet til under 15 %. A påklagede afgørelsen om erhvervsevnetab til Ankestyrelsen, der den 19. november 2009 stadfæstede Arbejdsskadestyrelsens afgørelse herom.

A anmodede den 25. april 2013 Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse af sagen både vedrørende men og tab af erhvervsevne. Der blev herefter truffet en række afgørelser om midlertidigt tab af erhvervsevne, hvorefter Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 27. januar 2017 på ny traf endelig afgørelse om As tab af erhvervsevne, der blev fastsat til 20 %.

A anmeldte den 10. januar 2014 et differencekrav til foreningen af forsikringselskaber FAH, der den 24. april 2014 afviste hendes krav med henvisning til forældelse. Hun anlagde sag mod FAH ved byretten den 24. juli 2017.

Sagens spørgsmål

Spørgsmålet er i første række, om forældelsesfristen for det rejste differencekrav mod FAH er 3 eller 5 år, samt fra hvilket tidspunkt forældelsesfristen løber.

For Højesteret er spørgsmålet endvidere, om der i kraft af de afgørelser, der efter As anmodning om genoptagelse af arbejdsskadesagen blev truffet, er sket foreløbig afbrydelse af forældelsen, jf. forældelseslovens § 21, stk. 2.

Forældelsesfristens længde

Af de grunde, der er anført af byretten og landsretten, tiltræder Højesteret, at As krav mod FAH, der er et differencekrav rettet mod tredjemand, er omfattet af den almindelige forældelsesfrist på 3 år.

Utilregnelig uvidenhed

Efter forældelseslovens § 3, stk. 2, regnes forældelsesfristen først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab til fordringen.

Højesteret lægger til grund, at et sådant kendskab i hvert fald forelå hos A, da hun den 25. april 2013 anmodede Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse af arbejdsskadesagen, jf. også parternes anbringender herom. Hendes krav mod FAH om differenceerstatning var dermed for så vidt forældet, da hun den 24. juli 2017 anlagde sag ved byretten mod FAH.

Forældelseslovens § 21, stk. 2

A anmodede som nævnt om genoptagelse af spørgsmålet om erhvervsevnetab den 25. april 2013, og arbejdsskademyndighederne traf derefter en række afgørelser om midlertidigt tab af erhvervsevne, hvorefter Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 27. januar 2017 på ny traf endelig afgørelse om hendes tab af erhvervsevne. Hun har for Højesteret anført, at hun under disse omstændigheder kan påberåbe sig forældelseslovens § 21, stk. 2, således at forældelsen af hendes differencekrav mod FAH tidligst indtræder 1 år efter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 27. januar 2017.

Det følger af forældelseslovens § 21, stk. 2, at hvis en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, er indbragt for en administrativ myndighed, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Dette gælder, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige. I overensstemmelse hermed fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen, at i de tilfælde, hvor fordringshaveren eller skyldneren ikke er den administrative myndighed, der behandler sagen, er det en betingelse for, at der kan ske foreløbig afbrydelse af forældelsen, at både fordringshaveren og skyldneren er part i sagen. Allerede derfor kan § 21, stk. 2, ikke finde anvendelse i den foreliggende sag, der angår et differencekrav mod FAH, der ikke var part i As sag ved arbejdsskademyndighederne.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal As retshjælpsforsikring, subsidært statskassen, betale 50.000 kr. til FAH.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.